

Ne gre samo za Nabrežino

Devinsko-nabrežinski občinski odbor, ki ga vodi župan Bojan Brezigar, je v ponedeljek, 29. februarja, odstopil. Občinski svet je odstop že vzel na znanje. S tem se je začela v tej občini kriza, katere razpleta v tem trenutku ni mogoče predvideti.

Voditelj svetovalske skupine Slovenske skupnosti Martin Brecelj je po zavrnutvi proračuna, ki ni predvideval posojil in bi zato za njegovo odobritev zadostovala navadna večina, ugotovil, da koalicije Ssk, KD in PSI ni več, zaradi česar je povabil župana in odbor naj odstopita.

Tako so torej potekali dogodki na seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta v ponedeljek, 29. februarja, ki so dosegli višek z začetkom formalne krize v občinski upravi in z dejansko ohromitvijo njenega delovanja. Župan Brezigar seveda ostane na svojem mestu, a le za opravljanje nujnih in neodložljivih poslov, v pričakovanju, da se kriza tako ali drugače reši.

Krizo je povzročila socialistična skupina, ki je pred nekaj tedni bila iznenada zahtevala od ostalih dveh zavezniških skupin v občinskem odboru — Ssk in KD — naj se župan Brezigar zamenja in naj se na njegovo mesto izvoli socialist Vittorio Caldi. Pri tem so se socialisti sklicevali na sporazum v pozni jeseni leta 1985 ob sestavi same koalicije. Ostala partnerja sta zagovarjala stališče, da je treba najprej odobriti občinski proračun, da se zagotovi redno delovanje občinske uprave in se tako tudi zadosti zahtevi nadzornih oblasti, ki so določile konec februarja kot zadnji rok za odobritev proračuna. Koalicija naj nato pregleda opravljeno delo in naj se ob tej priložnosti tudi proučijo posamezna stališča znotraj koalicije, pri čemer bi prišel v poštev odstop celotnega odbora in ne samo župana.

Socialistični skupini ali vsaj njenemu delu se je očitno mudilo, zagotoviti si najvišjo oblast v občini, tako da se ni pomišljala sprožiti krizo v upravi in s tem razveljaviti sporazum, ki je bil sklenjen pred dobrima dvema letoma.

Na dogajanje v devinsko-nabrežinski občini gledamo — in tudi moramo po našem gledati — iz dvojnega zornega kota. V poštev prihaja najprej upravno delo. To je bilo po splošni sodbi dobro in so bile zlasti nakazane stvarne perspektive za nadaljnji vsestranski razvoj v občini. O tem

dalje na 2. strani ■

»Perestrojka« sprožila doslej neslutene procese

V središču pozornosti svetovne javnosti je še vedno dogajanje v Zakavkazju, kjer so najprej nastali hudi nemiri v Armenski republiki z množičnimi demonstracijami v glavnem mestu Erevanu. Nastopiti je morala vojska s tanki in oklopnimi vozili, iz Moskve sta prihitela vidna člana partijskega politbiroja, ki je vrhovni politični organ stranke, govoril pa je sam Gorbačov in pozval prebivalstvo, naj se pomiri.

Zakaj nemiri v Armeniji? Na vprašanje ni lahko natančno odgovoriti. Tiskovne agencije so v tej zvezi predvsem navajale zahtevo demonstrantov, naj se Armenski republiki priključijo tista armenska ozemlja, ki jih je Stalin bil vključil v Azerbajdžan, s čimer je armensko prebivalstvo odtrgal od svoje republike in ga priključil tuji.

Zdaj pa prihaja vest, da so izbruhnili tudi neredi v pomembnem industrijskem mestu Sumgajtu v Azerbajdžanu, kjer so oblasti uvedle policijsko uro in sta morali nastopiti policija in vojska.

Kaj se je začelo dogajati v velikem in prostranem sovjetskem imperiju? Ze več

let je bilo znano, da v Sovjetski zvezi nekaj tli pod žerjavico. Težko si je bilo predstavljati, da bo ideologija tudi na daljši rok delovala kot cement in odpravljala sredobežne sile, ki jih predstavljajo različni narodni interesi. Ti pa obstajajo, čeprav jih uradna ideologija ne priznava, češ da so jih odpravili razredni interesi. Toda to je teorija, kajti praksa v Sovjetski zvezi jasno dokazuje, da se je kljub naukom Vladimira Iljiča Lenina o narodih in narodnih manjšinah proces rusifikacije ne samo nadaljeval, temveč zadobil jasne in tudi zavestne razsežnosti, tako da je postal eden najučinkovitejših sredstev oblasti in torej tudi asimilacije neruskih narodov v prostrani državi.

Zadnji dogodki kažejo, da je »perestrojka« Mihajla Gorbačova sprožila tudi ta proces, s čimer bo sovjetsko vodstvo moralo resno računati.

—o—

V Sloveniji je Andrej Marinc umaknil kandidaturu za predsednika predsedstva Slovenije. Pri tem se je skliceval na očitke, ki letijo na njegov račun v nekaterih slovenskih listih.

Južni Tirolci sprejemajo ponujene rešitve

V Bocnu je 29.2. zasedal razširjeni izvršni odbor Južnotirolske ljudske stranke in z večino glasov odobril resolucijo, ki v bistvu pravi, da se Južnotirolska ljudska stranka strinja s sklepi, ki so bili sprejeti v Rimu in ki se tičejo zadnjih izvršilnih norm iz znanega južnotirolskega paketa. O vsebini teh norm so se pred dnevi pogovarjali minister za deželna vprašanja Gunnella ter predstavniki Južnotirolske ljudske stranke z deželnim glavarjem Magnom na čelu. Zadnji sklepi se tičejo predvsem rabe nemškega jezika na sodiščih. V tej zvezi je bilo sklenjeno, da se bodo obravnave lahko vodile tudi samo v nemškem jeziku. Sporazum je bil dosežen tudi glede vpisa otrok v šole z nemškim učnim jezikom, pri čemer so vzeli v poštev možnost, da se v te šole vpišejo tudi otroci, ki ne poznajo nemškega jezika. Sklenjeno je bilo, da bodo taki otroci vpisani pogojno za 20 dni, nakar bo padla zadnja odločitev, ali naj nadaljujejo z obiskovanjem

šole ali ne. Vprašanje toponomastike bo v pristojnosti pokrajinske uprave in je bilo sklenjeno, da se smejo vrniti krajem izvorna nemška imena, ki jih je fašizem italijančil. Predstavniki Južnotirolske ljudske stranke so na zasedanju v Bocnu izrazili določene pomisleke za rešitev, ki so jo sprejeli v Rimu za vprašanje finančnih sredstev, ki naj jih država prispeva bocenski pokrajini. Dotaknili so se tudi vprašanja ustanovitve deželnega upravnega sodišča v Bocnu in ustanovitve prizivnega sodišča ter sodišča za mladoletnike prav tako v Bocnu. Besedilo resolucije še ni bilo objavljeno. Znano pa je, da je zanj glasovalo 65 članov strankinega izvršnega odbora, 20 pa jih je bilo proti. Deželni glavar Magnago je časnikarjem potrdil, da je strankin izvršni odbor z nekaterimi pogoji odobril rimske sporazume. Pristavil je, da zahtevajo Južni Tirolci nekatera jamstva, ki so stvarna, češ da stranka ni zahtevala in ne zahteva nekaj nemogočega.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 6. marca, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: »Barabakos in kosi« (Jože Snoj - Zora Tavčar); 11.00 »Oprosti, ne juriš?« ali prebiranje vsakdana, radijski satirični kabaret; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Opoldanski radijski tednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 16.00 Šport in glasba; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 7. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Primorski emigranti od Soče do Mlade Soče — pričevanja o ljudeh in društvih; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 V svetu mladih; 12.00 Skok v preteklost; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Gospodarski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Glasbeni vrtljak; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«; 15.30 Mi mladi; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Pianistka Katja Milič v Krožku za kulturo in umetnost v Trstu; 18.00 Kmetijski tednik; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 8. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Od trte do vina; 12.15 Analiza enogastronomске ponudbe naše dežele; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. Prevod: Vladimir Levstik; 16.00 Gastronomska kultura skozi tisočletja; 16.45 Postni govori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Pianistka Katja Milič v Krožku za kulturo in umetnost v Trstu; 18.00 Mira Miladinović: »Adele Sandroek in Arthur Schnitzler: Zgodovina neke ljubezni«. Radijska igra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 9. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Zdravnik in pacient; 12.00 Namesto molka — besedo njej; 12.40 Nekaj besed o medu; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Mešani zbor »Corale zumellese« iz Mela pri Bellunu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Od Milj do Devina; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. Prevod: Vladimir Levstik; 16.00 Namesto molka; 16.30 Moda skozi čas; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Pihalni kvintet RTV Ljubljana v našem studiu; 18.00 Denis Poniž: Srce poezije Simona Gregorčiča; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 10. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Ameriški portreti in srečanja; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na goiškem valu; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. Prevod: Vladimir Levstik; 15.30 Problemi sodobne družbe; 15.45 Glasbeni telefon; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Tržaški oktet na plošči; 18.00 Tigrova duša — spomini na Alberta Rejca; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 11. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Izkušstvo film (I.); 12.00 Izkušstvo film (II.); 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Mešani zbor Primorec-Tabor iz Trebč in z Opčin; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Rišite z nami!; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. Prevod: Vladimir Levstik; 15.30 »Krivi preroki«; 16.00 Glasbene diagonale; 16.45 Postni govori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 12. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Človek in okolje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Bom naredu stazice« — oddaja iz Kanalske doline; 15.00 Drugi program. Vodi Peter Cvelbar; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 3. mednarodno tekmovanje »Sergio Lorenzi«; 18.00 »Oprosti, ne juriš?« ali prebiranje vsakdana. Radijski satirični kabaret; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Ne gre samo za Nabrežino

■ nadaljevanje s 1. strani

je obširno govoril župan Brezigar ob predstavitvi občinskega proračuna in tudi na posebni tiskovni konferenci prejšnji teden. Prvi pogoj za uresničenje konkretnih pobud in predlogov na raznih področjih pa je sposobna in učinkovita uprava. Prav to pa bi moralo biti — in tudi mora biti v prihodnosti — predmet razprave med skupinami, ki naj sestavljajo novo večino v občinskem svetu.

Drugi kriterij, ki prihaja za nas v poštev, je narodnostni. To pomeni, da smo dogajanje v občini Devin - Nabrežina dolžni presojeti tudi s stališča naše narodne manjšine. Skrbeti moramo, da se že tako hudo ošibljeni položaj še pred nekaj desetletji večinske slovenske narodne skupnosti v občini ne poslabša, tako da bi bil ogrožen sam njen obstoj. S politiko sožitja in korektnih ter enakopravnih odnosov med obema skupnostima v občini se je v

tem pogledu v tej mandatni dobi veliko naredilo in o tem ni in ne more biti nobene dvoma. Slovenska skupnost je pri tem odigrala najpomembnejšo in odločilno vlogo. Imela je in ima tudi srečo, da je župan Bojan Brezigar »pravi mož na pravem mestu«, zaradi česar mu zlasti v teh dneh izražamo vso svojo solidarnost, v globokem prepričanju, da tako misli ogromna večina naših ljudi, tudi tisti, ki mu v strankarskem pogledu niso najbližji. Zadeva okrog Nabrežine ima gotovo širše razsežnosti in se posredno tiče celotne slovenske zamejske skupnosti in tako jo je treba tudi obravnavati.

—o—

Ameriške vojaške sile bodo ostale v Evropi vse dotlej, dokler bodo tako želele prizadete evropske države. Tako je izjavil Ronald Reagan pred odhodom na zasežanje Atlantske zveze v Bruslju.

Gromiko ne govori resnice!

Na Kitajskem so uradno zavrnilo trditve, ki jih v svojih spominih navaja predsednik Sovjetske zveze Andrej Gromiko. Ta v svojih spominih med drugim pravi, da je bil leta 1958 na tajnem obisku na Kitajskem in da se je srečal tudi z Mao Tse Tungom. Leta 1958 je bila huda kriza v Formoški ožini in je Kitajska namerala z orožjem zavzeti otok Formozo ali Tajvan, kamor so se zatekle nacionalistične sile pod vodstvom Čankajšeka. Gromiko pravi, kako je bil Mao Tse Tung prepričan, da se bodo v spopad zapletle tudi Združene države. Zato naj bi Gromiku predlagal kitajsko-sovjetsko sodelovanje v boju proti ameriškim silam. Gromiko pravi, da je Mao Tse Tung predvideval ameriški napad na Kitajsko. Kitajci naj bi zvalili Amerikance v osrednji del Kitajske, kjer bi jih uničile sovjetske enote.

Kitajsko zunanje ministrstvo je uradno zanikalo trditve predsednika Gromika. Priznalo je, da je bil Gromiko na obisku leta 1958 na Kitajskem, a da njegov opis pogovora z Mao Tse Tungom ne ustreza resnici.

VELIKO ZANIMANJE ZA ITALIJANSKE KREDITE

Jugoslovanska tiskovna agencija »Tanjug« poroča, da je v Jugoslaviji izredno zanimanje za kredite, ki jih je pripravljena nuditi Jugoslaviji Italija na osnovi sporazuma, ki je bil dosežen med obiskom predsednika zvezne vlade Mikuliča v Rimu. Krediti znašajo skupno 425 milijonov dolarjev. Rok za odplačilo kreditov znaša 20 let, obresti pa znašajo 1,75 odstotka. Odplačevanje se bo začelo pet let po priznanju kredita.

V jugoslovanski Gospodarski zbornici pravijo, da je do zdaj za italijanske kredite zaprosilo že 1500 jugoslovanskih gospodarskih organizacij. Te so tudi predložile natančne načrte. Zanimanje vlada tudi in zlasti za načrte, ki predvidevajo uvoz italijanske opreme in tehnologije. Za takšne projekte je na razpolago 180 milijonov dolarjev kredita.

—o—

V Beogradu se je prejšnji teden končalo tridnevno zasedanje zunanjih ministrov balkanskih držav. Zasedanje je bilo prvo v zgodovini in se ga je udeležil tudi zunanji minister Albanije, kar je vzbudilo pravo senzacijo.

NOVI PREDSEDNIK PANAME

V Panami je pred dnevi zaprisegel pred parlamentom novi predsednik, dosedanji šolski minister Solis Palma. Odstavljeni predsednik Delvalle je zaprt v svoji rezidenci z najtesnejšimi sodelavci in zatrjuje, da se nikakor ne misli umakniti, ker je bil protizakonito odstavljen. Opozicija razmišlja o proglasitvi vsedržavne stavke. Ameriški obrambni minister Carlucci pa je izjavil, da zaenkrat v Washingtonu razočarano opazujejo razvoj dogodkov v srednjeameriški državi. Na vprašanje časnikarjev, ali je možen ameriški vojaški poseg, je minister dejal, da ničesar ni mogoče vnaprej izključevati.

Do hude krize je prišlo, ko se je zakoniti predsednik Delvalle odločil, da odstavi poveljnika oboroženih sil Noriego. Generalu v Združenih državah sodijo, ker ga obtožujejo prekupčevanja z mamili. Tudi tuji opazovalci so mnenja, da se je predsednik Delvalle odločil za odstavev generala Noriega z ameriškim soglasjem. Dejansko pa je Noriega znova dokazal, da je resnični oblastnik v državi ravno on. Ponoči se je nujnostno sestal parlament in odstavil predsednika, češ da ni imel pooblastila, da odstavi poveljnika vojske. Nato je ministrski svet določil novega predsednika, ki je že zaprisegel.

15. zimske olimpijske igre Za Italijo in Jugoslavijo je obračun nadvse zadovoljiv

Tako v italijanskem kot jugoslovanskem taboru izredno pozitivno ocenjujejo kočno bilanco 15. zimskih olimpijskih iger. Tako Italija kot Jugoslavija doslej še nista osvojili tolikšnega števila kolajn. Dve zlati, ena srebrna in dve bronasti predstavljajo najpomembnejši olimpijski uspeh za Italijo, saj petih kolajn ni osvojila niti za časa najšpektakularnejšega Thoenija v Sapporu pred 16 leti. Še pomembnejša je bera slovenskih tekmovalcev, ki se vračajo domov z dvema srebrnima in eno bronasto kolajno. Jugoslavija se je prvič vpisala na seznam dobitnikov olimpijskih kolajn pred štirimi leti v Sarajevu, kjer je Jure Franko kot prvi Slovenec osvojil olimpijsko srebro v veleslalomu. Tokrat so srebro najprej osvojili skakalci z 90-metrške skakalnice ekipno, nato pa še Matej Svet v ženskem slalomu. Skakalci so se obenem vrnil v domovino še z bronom Matjaža Debelaka med posamezniki z velike skakalnice.

Toda nesporni protagonist alpskega smučanja je Alberto Tomba z dvema zlatima kolajnoma v veleslalomu in slalomu. Mladi Bolonjčan je dokazal, da zapovrstne zmage v tekmah za svetovni pokal nikakor niso bile enkratno naključje, pač pa potrditve odlične forme. Vprašanje pa ostaja, če je Tomba dokončno priznan kot svetovni as, ali pa mu je še prilepljena ocena dobrega, a vendar ne vrhunškega smučarja. Ocene so različne. Če prisluzhne evropskim komentatorjem in reporterjem, je Tomba as, medtem ko ga v Severni Ameriki dokaj nižje ocenjujejo. Ameriška televizijska mreža ABC ga namreč predstavlja kot prevzetnega mladeniča, ki se obnaša kot play boy, se vozi s Ferrarijem in ki zaničljivo meče množici rože, s katerimi je bil nagrajen. In vendar je Tomba vse prej kot prevzet, saj ima odprt značaj in je vedno pripravljen na razgovor.

Toda Američanom ne gre naprtiti največje krivde, saj so intervju odkupili od evropske televizije, ki je specializirana v »scoopih«. V kneževini, kjer so posnetek izdelali, pa so na vsak način hoteli neobičajno prikazati orožnika iz Bologne. Tako je nastala povsem drugačna slika mladega smučarja, ki so jo v Združenih državah in Kanadi seveda sprejeli kot veren prikaz. To pa še enkrat potrjuje, da protagoniste na svetovni ravni umetno ustvarja najpomembnejši svetovni medij, to je televizija. Če so pred desetletji iz vase zaprtega Gustava Thoenija ustvarili sliko simpatičnega hribovca, je iz Tombe nastal dvojni lik. Po eni strani simpatičen, kot ga pač poznamo, po drugi pa nadut, kot so ga zdaj spoznali v Severni Ameriki. Calgary pa je obenem dokazal, da so povsem minili časi, ko so bile igre v izključno zimsko-športnih središčih. Igre so se pomeščanile, tako da jih je zdaj mogoče prirediti kjerkoli in ob katerih koli vremenskih pogojih. Smučišča so nekaj sto kilometrov oddaljena, sneg je umeten, vsaj polovica tekmovanj je v dvorani, kjer je ledena ploskev seveda umetna.

Z obračunom pa so povsem nezadovoljni Američani, ki so v Sarajevu osvojili tri zlate in dve srebrni kolajni v alpskem smučanju, v Calgaryju pa so ostali praznih rok. Televizijska mreža ABC, ki je odštela organizatorjem 309 milijonov dolarjev, je v škripcih. Smučarjem je namreč zagotovila visoko število televizijskih gledalcev, ki pa jih ob skromnih rezultatih ni bilo. Reklame bodo tako dobile novo, dokaj nižjo ceno, v obračunu pa bo zazevala luknja. Po drugi strani pa si organizatorji v Calgaryju manejo roke, saj bo v blagajni ostalo nekaj deset milijonov dolarjev, saj so za prodane vstopnice iztržili dvajset odstotkov več, kot so predvidevali.

Saša Rudolf

Umrl je Fran Milčinski - Ježek

Umrl je Ježek, to je bila vest, ki je v torek šla po vsej Sloveniji in povsod, kjer živimo slovenski ljudje. In prepričani smo, da ta vest ni šla kar tako mimo slovenskega človeka.

Bil je Fran Milčinski - Ježek humorist, ki je vse svoje življenje skrbel za smeh med Slovenci in njegovi dovtipi in šale, songi, skeči in veseloigre so bile dokaz, da znamo biti Slovenci tudi šaljivi ljudje.

To je sicer dokazal že Ježkov oče, pisatelj in sodnik Fran Milčinski, a Ježek je ta smisel za humor razvil v pravi poklic, ki pa ga je predvsem zabaval, kot je sam trdil. Rojen je bil 14. decembra 1914 v Ljubljani, svojo umetniško pot je začel kot igralec na Sentjakobskem odru, leta 1936 pa je postal član prve skupine sodelavcev slovenskega radia. Med vojno je bil interniran v Gonarsu, po vojni je sicer spet nekaj igral za ljubljansko Dramo, a se je kmalu povsem posvetil radiu. Posebno pozornost je Fran Milčinski - Ježek posvetil otrokom. Zanje je napisal več lutkovnih in radijskih iger, kot na primer Čarobno skrinjo, Kljukčev rojstni dan, slovito Zvezdico zaspanko. Sodeloval je pri zabavnem listu Pavliha in je napisal več humoresk, ki so med slovenskim ljudstvom doživela veliko odobravanja, saj je znal na zelo prefinjen način bičati pomanjkljivosti in napake nekaterih pojavov v vsej povojni dobi. Fran Milčinski - Ježek je tudi odigral nekaj pomembnejših filmskih vlog. Tako je bil nadvse prepričljiv Kosobrin v prvem »Kekcu«, napisal pa je tudi scenarij za film »Dobri stari pianino«.

Spominjali se ga bomo vsi, ki smo se ob njegovih dovtipih nasmehnili in se zamislili, kajti njegov humor je bil take vrste, da je nevsiljivo opozoril na tiste pojave, ki so smešni. Spoznati smešno plat tudi resnih stvari pa v življenju pomaga, da jih lepše rešimo. Ježek je to znal.

AVTOCESTE V SLOVENIJI DRAŽJE

Vožnja po avtocestah v Sloveniji je od nedelje, 28.2., dražja za 50 odstotkov. Po novem morajo vozniki osebnih avtomobilov za vožnjo po avtocesti od Vrhnike do Razdrtega plačati 3 tisoč dinarjev za cestnino. Do zdaj je cestnina znašala 2.200 dinarjev. Za odsek avtoceste od Arje Vasi do Hoč pa je treba odšteti 2.200 dinarjev. Za vožnjo od Ljubljane do Naklega je treba odšteti 1.600 dinarjev. Jugoslovanski državljani bodo še dalje plačali 50 odstotkov manj cestnine kot vozniki s tujo registracijo.

Ob 80-letnici ustanovitve Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško bosta v nedeljo, 6. marca, ob 14.30 v Domu glasbe, Miesstalerstrasse 8, v Celovcu in v nedeljo, 13. marca, ob 14.30 v Delavski zbornici, Kaiser-Josef-Platz, v Beljaku jubilejna koncerta

»KOROŠKA POJE«

V Celovcu bodo nastopali zbori iz Podjune in okolice Celovca ter Moški pevski zbor »Mirko Filej« iz Gorice in vokalni oktet Tro iz Prevalj, v Beljaku pa zbori iz Roža in z Gur ter Akademski pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja, Moški pevski zbor iz Zabnic in Tržaški mešani zbor.

KONFERENCA SLOVENSКИH SOCIALISTOV V GORICI

V Kulturnem domu v Gorici je bila v nedeljo, 28.2., deželna konferenca slovenskih članov Socialistične stranke Italije. V slovenski zamejski javnosti in v sami socialistični stranki je za to konferenco že nekaj časa vladalo zanimanje, saj so jo slovenski socialisti bili napovedali že tik pred zadnjimi državnozborskimi volitvami, ko je prišlo do znanega volilnega sporazuma z Listo za Trst, s čimer se slovenski socialisti niso strinjali.

Na konferenco v Gorici so prišli tudi nekateri vidnejši strankini predstavniki, med njimi podpredsednik deželne vlade Carbone, član glavnega strankinega vodstva v Rimu, poslanec Renzulli, deželni svetovalec Zanfagnini, goriški pokrajinski tajnik Blasig in drugi.

Uvodno poročilo je prebral dr. Filibert Benedetič, ki je predvsem navedel razloge, zaradi katerih so dali pobudo za to konferenco. Govornik je naglasil, da se morajo slovenski socialisti nujno organizirati, če hočejo, da se bo njihova beseda slišala tako v stranki kot tudi in zlasti v slovenski zamejski stvarnosti. Predlagal je, naj se na konferenci izvoli predstavnik, ki bo vodil slovenski deželni organ v socialistični stranki. V vsaki pokrajini, se pravi v Trstu, Gorici in Vidmu, pa naj se izvoli slovenska petčlanska komisija.

Poročila so nato prebrali Igor Tuta za Tržaško, Viljem Černo za Benečijo in Jože Cej za Goriško. Sledil je nastop poslanca Renzullija, ki je govoril predvsem o za-

dalje na 5. strani ■

Prešernov dan na Opčinah

Mešani pevski zbor Sv. Jernej z Opčin je tudi letos imel ob prazniku slovenske kulture prireditve, ki že tradicionalno nosi naslov »Večer slovenske pesmi«. Letošnja prireditve, ki je bila v Finžgarjevem domu na Opčinah, 27. t.m., je že deveta s tem naslovom, kar potrjuje posrečenost zamisli in izvedbe.

V galeriji Rossoni v Trstu, Corso Italia 9, razstavlja slikar Alferio Colautti od 1. do 20. marca.

V praznično vzdušje večera je navzoče popeljala Dekliška skupina Mladinskega zbora »Vesela pomlad«, ki je pod vodstvom Franca Pohajača ubrano izvedla svoj program ter žela toplavz. Dekleta so namreč zapela z veliko toplino in zlitostjo, tako da so bili poslušalci navdušeni nad njihovim petjem.

Priložnostno misel je podala Jelka Cvelbar. Poudarila je misel, da bi se morali Slovenci zavedati, da imamo eno kulturo in da je za vse važno, da je ta kulturna de-

javnost uspešna in kvalitetna. Zato je ločevanje lahko neprimerno za narodno rast.

Letošnji gost Večera je bil Mešani pevski zbor Mačkolje, ki ga vodi Ignacij Duh. Zapel je pet pesmi, med temi Kogojevo priredbo »Stoji, stoji mi polje« in Venturinijevo »Ptičjo svatbo«.

Na sobotnem večeru v Finžgarjevem domu so nastopili tudi recitatorji, ki jih je pripravila prof. Lučka Susič. Doživeto in lepo so podali tri Prešernove pesmi in s tem obogatili prireditve. Sledil je klavirski nastop prof. Andreja Pegana, ki je izvajal dve skladbi: Chopinov Valček in Lisztov Nocturno.

Proslavo je zaključil mešani zbor »Sveti Jernej«, ki je pod vodstvom Franca Pohajača zapel šest pesmi. Posrečeno izbrani spored je doživel odobravanje občinstva. Zbor je zapel med drugimi Maličeve: »Zdravica«, »Žamer« in »Leži, leži meglia« ter Kumarjevo priredbo ljudske iz Idrije »Drim, drim, drimala«.

Večer je nedvomno bil doživet in poslušalci so odhajali iz dvorane s pozitivnim občutkom in vero v prihodnost.

POGREB Msgr. LEOPOLDA JURCA

V Koprju je bil 24.2. popoldne pogreb pokojnega stolnega prošta Leopolda Jurca, velikega narodnjaka, ki je kljub svoji blagi naravi v času najhujšega fašističnega preganjanja znal odločno nastopiti v obrambo tlačenega slovenskega in hrvaškega ljudstva v Istri. Pogrebni obred z mašo je bil v koprski stolnici. Somaševanje je vodil nadkof Šuštar, ob njem pa so poleg koprškega škofa Piriha bili še ljubljanski pomožni škof Lenič, bivši koprski škof Jenko, sedanji poreško-puljski škof Bogetič ter upokojeni škof Nežič. Pri pogrebni svečanosti je sodelovalo 75 duhovnikov in veliko ljudstva, prisotna pa je bila tudi osemčlanska delegacija Socialistične republike Slovenije, v kateri so bili zastopani vsi organi od predsedstva do skupščine ter do sveta republik in federacije in družbeno-političnih organizacij obalnega področja.

Med mašo je govoril škof Pirih, ki je opozoril zlasti na delo Leopolda Jurca na narodnostnem področju tako v korist slovenskega kot hrvaškega prebivalstva, njegovo skrb za duhovniške in redovniške poklice. Škof Pirih je poudaril, da se je za blago naravo Leopolda Jurca skrivala velika odločnost narodnjaka, ki je za svoje ljudstvo znal tudi prenašati osebne žrtve.

V imenu svetnih oblasti je govoril Julij Beltram, ki je zlasti opozoril na Jurcevo vlogo po vojni, ko je pred zavezniško komisijo pričal v korist vključitve Istre v okvir jugoslovanske države. Poreško-puljski škof Bogetič je orisal delo, ki ga je Jurca opravil kot prvi povojni ravnatelj malega semenišča v Pazinu. V imenu koprške župnije pa se je od pokonjega prelata poslovil še Jože Cerkvenik. Leopolda Jurca so potem pokopali na koprskem pokopališču.

Sekcija Slovenske skupnosti za Devin-Nabrežino proučuje položaj

V torek, 1. t.m., se je v Nabrežini sestalo tajništvo sekcije Ssk in proučilo stanje, ki je nastalo po zavrnitvi občinskega proračuna, odstopu občinskega odbora in razveljavitvi sporazumov, podpisanih leta 1985. Ssk ugotavlja, da je socialistična stranka z glasovanjem proti proračunu povzročila krizo, ki je ne bo lahko rešiti. V svojem poročilu tajništvo sekcije Ssk poudarja, da so socialisti aktivno sodelovali pri oblikovanju osnutka proračuna in da sta ga njihova predstavnika v odboru odobrila. Zato Ssk meni, da se je socialistična skupina s svojim ravnanjem v občinskem svetu pregrešila zoper podpisane sporazu-

me in povzročila krizo v trenutku, ki je v upravnem pogledu zelo kočljiv.

Zaradi zavrnitve proračuna — nadaljuje poročilo — grozi nevarnost razpustitve občinskega sveta in razpisa novih volitev z ohromitvijo celotnega upravnega dela. Tajništvo sekcije je nato izoblikovalo smernice nadaljnega političnega in upravnega dela, o čemer je Ssk pripravljena razpravljati z drugimi silami, da se sestavi programska večina v občinskem svetu in se preprečijo predčasne volitve. Imenovana je bila delegacija z nalogo, da stopi v stik s predstavniki sil, ki se zanimajo za takšno pobudo.

KONFERENCA SLOVENSКИH SOCIALISTOV V GORICI

■ nadaljevanje s 3. strani

konskem predlogu za zaščito slovenske manjšine.

Udeležence je nato pozdravil tajnik goriške federacije PSI, Luigi Blasig, za njim pa je nastopil podpredsednik deželne vlade Carbone, ki je v svojih izvajanjih bil kritičen zlasti do Komunistične partije Italije in Slovenske skupnosti ter se zavzel za pragmatično politiko pri reševanju slovenskih manjšinskih vprašanj, čeprav ni izključil potrebe po globalnem zaščitnem zakonu. V debato je poseglo več udeležencev, na koncu pa so na konferenci izvolili tri petčlanske komisije za Trst, Gorico in Videm, katere bo vodil špeterski župan Firmino Marinig, ki je bil že do zdaj v deželnem strankinem vodstvu odgovoren za slovenska manjšinska vprašanja v Italiji.

»MLADINSKE ODDAJE RADIA TRST A«

Uredništvo mladinskih oddaj Radia Trst A prireja glasbeno srečanje »Mali pevci«. Namen te pobude je pritegniti k živemu sodelovanju otroke, ki radi pojejo in nastopajo. Oddaje bo tržaška radijska postaja posnela v Avditoriju »A« deželnega sedeža RAI predvidoma konec marca. Srečanja se lahko udeležijo vsi osnovnošolski otroci iz naše dežele.

Vsak nastopajoči učenec se mora predstaviti z dvema slovenskima otroškima pesmima. Uredništvo priporoča, naj bo od teh vsaj ena ljudska.

Izpolnjene prijavnice, ki jih učenci dobijo na šolah ali v uredništvu mladinskih oddaj, morajo dospeti do 5. marca na naslov RAI — Radio Trst A, Ulica Fabio Severo 7, Trst — za oddajo »Mali pevci«.

Prijavljeni bodo predhodno povabljeni na avdicijo v spremstvu staršev ali učiteljev.

Vsa dodatna pojasnila dobijo zainteresirani na uredništvu mladinskih oddaj Radia Trst A.

VEČER V DSI V TRSTU

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 7. marca, govoril dr. Tomaž Simčič na temo »Gosarjev krščansko-socialni nauk«. Začetek ob 20.30.

BENCIN PO ZNIŽANI CENI

Poslanska zbornica je pred dnevi z večino glasov odobrila zakonski odlok, ki predvideva dodelitev bencinskih kontingentov po znižani ceni za Trst, za Gorico in za nekatere občine v videmski pokrajini ob državni meji z Jugoslavijo. Za Trst in za že omenjene obmejne občine videmske pokrajine bodo ugodnosti veljale do konca leta 1991, se pravi eno leto več, kot je predvideval odlok, ki ga je bil odobrila senat. Zakonski odlok bo postal veljaven, ko ga bo ponovno in dokončno odobrila senat. Zadnji dan je grozila nevarnost, da zakonski odlok sploh ne bo odobren, ker je poslanec Camber od Liste za Trst, izvoljen na listi socialistične stranke, vložil popravek, na osnovi katerega bi Trst užival enake ugodnosti kot Gorica. Po nastopu drugih poslancev iz Furlanije-Juljske krajine in po pogovoru s predstavnikom vlade je poslanec Camber svoj predlog umaknil, tako da je bil zakonski odlok končno potrjen.

Sindikata slovenske šole na Tržaškem o aktualnih vprašanjih

Odbor Sindikata slovenske šole, tajništvo Trst, je na seji 23. februarja potrdil uspešnost stavkovnega gibanja za blokado ocenjevalnih sej na nižjih in višjih srednjih šolah, ki jo je oklical 15. februarja s trajanjem do konca tega meseca. Na osnovnih šolah se blokada omejuje na razdelitev spričeval-sporočil staršem, saj na osnovnih šolah ni ocenjevalnih sej.

SSS je ugotovil uspeh oklicanih stavk in manifestacij v zvezi z načelom uzakonjene rabe slo-

Slovensko stalno gledališče v Trstu uprizori v nedeljo, 6. t.m., ob 18. uri v župnijski dvorani v Bazovici igro
»KONTRABAS«.

venskega jezika in v podporo boju Sama Pahorja ter za samostojne šolske zborne organe.

Ponovno ugotavlja zastoj na vseh stopnjah zakonodajne in izvršne oblasti pri reševanju šolskih problemov.

Zahteva prednostno vlaganje sredstev za šolstvo za bolj kvalificirano in aktualno šolsko ponudbo in boljšo in priznano kvalifikacijo šolskega osebja.

Zahteva večjo pristojnost učiteljev pri programiranju uporabe 210 izvenrazrednih ur.

Meni, da v tem trenutku dve stavki v zadnjih desetih dneh in stavkovno gibanje v teku na slovenskih šolah odločno izražajo protest slovenskega šolskega osebja proti obstoječemu stanju.

Polno soglaša z zahtevami vsedržavnih šolskih sindikatov in jim izraža solidarnost ob stavki, oklicani za soboto, 27. t.m., čeprav se ji SSS ni pridružil, ker je že v stavkovnem gibanju.

Vabi učiteljske in profesorske zборе, ki še niso točno določili uporabe 210 ur po smernicah zadnje delovne pogodbe, da to v najkrajšem času storijo.

Istočasno vabi učitelje in profesorje, da v dneh, ko potekajo na šolah volitve, razpravljajo po razredih o zbornih organih, ki so bili ustanovljeni z zakonom št. 416/74 ter o našem vzdržanju pri volitvah, tudi s pomočjo članka o zbornih organih v knjigi »Slovensko šolstvo na Goriškem in Tržaškem, 1945-1985« ter v zvezi z vprašanjem avtonomije slovenske šole.

Končno sporoča, da v teh dneh odborniki SSS delijo po šolah šolskemu osebju in dijakom letak z besedilom dveh zakonskih norm o pravicah do rabe slovenskega jezika v javnih upravah.

—o—

EKUMENSKA PROSLAVA V GORICI

V Katoliškem domu v Gorici je bila v nedeljo, 28.2., ekumenska proslava na pobudo Apostolstva svetega Cirila in Metoda. Posvečena je bila tisočletnemu jubileju ruske pravoslavne Cerkve. Daljši govor z zgodovinskim prikazom krščanstva v Rusiji je imel dr. Jožko Markuža, ki je kasneje tudi predvajal serijo diapozitivov. Na prireditvi je nastopil tudi Ekumenski zbor iz Trsta.

Zborovanje o Petru Butkoviču - Domnu

Duhovnik Peter Butkovič - Domen, oče slovenskega ugankarstva in vsestranski kulturni delavec, je gotovo eden tistih likov primorskih mašnikov, ki so v naši polpretekli zgodovini opravili veliko kulturno in narodnoobrambno delo. Ljubljansko ugankarsko društvo »Domen« je sklenilo počastiti s posebnim zborovanjem 100-letnico njegovega rojstva, ki smo jo obhajali 22. februarja, in 35-letnico smrti, 27. februarja. Strokovni posvet je bil v petek, 26. t.m., v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Butkovičevo vsestransko delovanje so osvetlili iz različnih zornih kotov. Na psvetu bi moral spregovoriti tudi eden največjih poznavalcev Butkovičevega dela Marijan Breclj, a je bil zaradi bolezni odsoten. Tako je o Domnovem delu na področju ugankarstva spregovoril Drago Bajt, ki se je v slovenskem prostoru uveljavil ne le kot ugankarski teoretik, ampak predvsem kot urednik ugankarskih rubrik. Prvi začetki tega dela na Slovenskem so bili na straneh goriške revije Mladika. Prav v obdobju 1920-1930 je namreč Peter Butkovič stalno urejal to rubriko iz Zgonika, kjer je bil za župnika.

Vendar se Peter Butkovič - Domen ni ukvarjal samo z ugankarstvom. Bil je predvsem duhovnik in to v času, ko je duhovniška služba na Primorskem pomenila tudi neumorno narodnoobrambno delo. Ukvarjal se je tudi z likovno umetnostjo, s prevajalstvom, saj je bil pravi poliglot, s pisateljevanjem in z organizatorskim delom nasploh.

O Butkovičevi likovni ustvarjalnosti je spregovorila umetnostna zgodovinarica Ida Tomše. V svojem posegu je podčrtala, da se v Butkovičevih risbah — v glavnem gre za ilustracije in ugankarske risbe — kaže naravni talent, na katerega sta delno vplivala realizem oziroma secesija. Njegove risbe pa kažejo veliko navezanost na primorsko pokrajino.

Miran Hladnik je predstavil Butkovičevo literarno ustvarjanje. V glavnem gre za

prozo, ki je tematsko rada obravnavala motiv matere in duhovniški poklic ter poslanstvo. Zanimiva je bila tudi jezikovna analiza Butkovičevega besedotvorja, ki jo je pripravil jezikoslovec Velimir Gjurin. V nadaljevanju pa so podrobneje razčlenili značilnosti Butkovičevega delovanja še nekateri drugi razpravljalci. Predvsem pa se nam zdi zanimivo in lepo, da bo ugankarsko društvo Domen, ki je priredilo to zborovanje, tudi poskrbelo za objavo referatov. Lepo bi bilo, da bi tudi na Goriškem priredili večer, posvečen temu našemu za služnemu možu.

—o—

DUBRAVKA TOMŠIČ V GORIŠKEM AVDITORIJU

Takšni užitek, kakršnih so bili deležni poslušalci na sobotnem koncertu 20. februarja v goriškem Avditoriju, so redki. Nastopala je Dubravka Tomšič v okviru sedmih koncertov ciklusa Večernih koncertov v priredbi Kulturnega društva Ljuzer.

Že prvi dve Beethovnovi sonati, op. 53 in 81, sta pokazali virtuoznost svetovno znane umetnice, o kateri je Rubins^{te}in dejal, da je njeno igranje polno svetlobe. In zares je prav tako izzvenela sonata, imenovana »Zarja«. Igranje je nato prešlo v otožnost »Pozdravov« in v burne akorde ponosnega srečanja ter v zvonko jasnost končnih akotov.

Drugi del koncerta je vseboval skladbe Debussyja. Skladbe »Za klavir«, »Šest preludijev«, »Srečni otok« so bile odigrane čisto in tekoče, v luči in sencah čarobnih melodij, ki so pokazale na veličino francoskega impresionističnega skladatelja in na spretno izvajanje pianistke Tomšičeve. Za poslušalce, ki kar niso mogli zapustiti dvorane, je pianistka izven programa zaigrala Scarlattijevo sonato v D-molu in Pulcinello Ville Lobosa.

Z. Q.

Kaj je novega v Laškem

V občinski dvorani v Selcah bo 11. marca ob 20. uri slovesna prireditve ob prazniku slovenske kulture. Prireditve organizirata Javno večnamensko kulturno središče v Ronkah in društvo »Jadro«. Sodelovali bosta šoli iz Romjana in Štandreža. Nekaj svojih pesmi bo recitirala gospa N. Samar iz Ronk.

V petek, 26. februarja, je bila na obisku v Ronkah delegacija iz občine Piran v Istri. Vodila jo je predsednica Tatjana Kosovel, spremljal pa jo je jugoslovanski generalni konzul v Trstu Livij Jakomin. Goste so sprejeli župan De Pace in nekateri odborniki. Obiskali so tudi slovensko osnovno šolo in Javni večnamenski občinski center. Tu je tudi sedež občinske komisije za slovenska vprašanja. Goste je pozdravila predsednica komisije Aleksandra Devetak.

V Tržiču je bil v nedeljo, 28. februarja, referendum o termocentrali. Prebivalci tr-

žiške občine so morali odgovarjati na vprašanje, ali so za gradnjo nove centrale ali pa so za izvedbo popravljenih del na stari centrali. Prebivalci so se na referendumu izrekli z ogromno večino proti gradnji nove centrale, kot so se bili pred dvema letoma izrekli prebivalci miljske občine na Tržaškem, kjer so nameravali graditi enako termoelektrarno. Zanimivo je, da je bil referendum določen le za prebivalce Tržiča, čeprav je znano, da že sedanja elektrarna povzroča onesnaženje tudi v drugih sosednjih občinah in tudi na jugoslovanskem Krasu.

**Beri - širi - podpiraj
»NOVI LIST«**

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Prva letošnja številka revije Znamenje

Pred nedavnim je prišla iz tiskarne nova številka revije »Znamenje«, ki izhaja dvomesečno, v tem letu pa se začne njen osemnajsti letnik. Na prvem mestu objavlja poročilo Rafka Vodeba o škofovski sinodi o laikih, ki je potekala oktobra lani v Vatikanu. Sledi tehten zapis Jožeta Rajhmana »Med profanim in sakralnim«; podnaslov pojasnjuje, da gre za obravnavanje teološke govornice v slovenski kulturi in prostoru. Vekoslav Grmič pa je tokrat prispeval sestavek z naslovom »Nekaj misli o poslovnih moralih v socializmu«. V sklepnih mislih izjavlja: »Prepričan pa sem, da je današnja kriza pri nas predvsem kriza moralnih vrednot, ki jih moramo zato na najrazličnejše načine motivirati, kakor je pač to le mogoče. To se pravi potem tudi res priznati upravičenost vsake iskrene motivacije in utemeljitve. Vsi člani naše samoupravne družbe pa morajo vedeti, da so soodgovorni za vse, kar se v njej dogaja, da so dolžni to soodgovornost uveljavljati in pospeševati čut solidarnosti v njej. Če pa je tako, potem ima v naši družbi upravičeno mesto in pomembno vlogo takó ustvarjalna kritika, kakor sploh demokracija in pluralizem mnenj ne smeta biti zastopljena ali omejena«.

Najobsežnejši in verjetno tudi najzanimivejši sestavek v tej številki Znamenja pa je napisal Primož Pirnat in mu dal naslov »Človek in mir«. To je tretji del daljšega razmišljanja o problemih nasilja in njegovega svetlega nasprotja, miru. Vsako posamezno poglavje je opremljeno z enim ali z več citati slavni ljudi, ki služijo za uvodni motto.

Vredno jih je navesti vsaj nekaj:

- »Svoje nasprotnike hočemo pridobiti za našo stvar, nočemo jih premagati.« (Martin Luther King);
- »Mit neomejene produkcije nosi v sebi vojno, kakor prinaša viharni oblak nevihto.« (Albert Camus);
- »Antigona: ne da sovražim — da ljubim, s tem na svetu!« (Sofokles);

— »Če hočeš mir, pripravljaj mir.« (Papež Pavel VI.).

Seznam prispevkov v prvi letošnji številki Znamenja bi bil še dolg. Naj ob koncu omenimo le še krajši prispevek iz rubrike »Zapisi«. Dotika se problema, ki nam je zelo blizu, in sicer problema Beneške Slovenije. Naslov članka se glasi »Slovenci tam za goró«. Bralcu se najprej zazdi, da gre le za poročilo o lanskem jesenskem obisku metropolita dr. Alojzija Šuštarja v Benečiji. Poročilo pa kmalu prerase v analizo narodnostne tragike tega skrajno zahodnega koščka slovenskega narodnostnega ozemlja. Že dolgo nismo brali nekaj tako pesimističnega, potem ko smo se nekako privadili na pogosto poudarjeno misel o ponovnem prebujanju slovenske zavesti v Benečiji. Članek v Znamenju nas opozarja, da ima naš optimizem šibke osnove. Gre za zelo grenko spoznanje, toda resnici je treba pogledati v oči in le po tej poti je treba usmerjati naša dejanja, dokler je sploh še čas.

— 0 —

PIER PAOLO PASOLINI V LJUBLJANI

Od torka do petka so v Cankarjevem domu v Ljubljani priredili enega najcelovitejših prikazov pokojnega italijanskega umetnika in časnika Pier Paola Pasolinija. Za priprave je skrbel Andrej Medved v sodelovanju z znanim likovnikom Giuseppejem Zigaino, velikim Pasolinijevim poznavalcem in prijateljem. Johannes Reiter bo poskrbel za prikaz likovnih del italijanskega pesnika in filmskega avtorja. Odpri bodo tudi fotografsko razstavo o življenju in delu Pier Paola Pasolinija. Izšla bo posebna številka revije Ekran kot tudi Mladine in posebna publikacija z esejmi o raznoliki kulturni dejavnosti italijanskega avtorja. Predvajali bodo Pasolinijeve filme Medea, Teorema, Il porcile in Angelus novus. Na sporedu je tudi večer posvečen Pasolinijevi poeziji. Pripravili so tudi dve okrogli mizi. Manifestacija se bo odvijala v Cankarjevem domu od torka do petka vsak večer z začetkom ob 17. oziroma ob 18. uri.

Pesnik Aleksij Pregarc na predstavitvi v Tržaški knjigarni

V Tržaški knjigarni je bila pred dnevi predstavitev najnovejše knjige Aleksija Pregarca, pesniške zbirke z naslovom »Jedra«. Kot je naš kulturni javnosti že znano, je posebnost te zbirke v tem, da ima poleg izvornih slovenskih besedil tudi pesniške prevode v kar šestih jezikih. Ti so: italijanščina, nemščina, srbohrvaščina, madžarščina, francoščina in angleščina. Torej jeziki iz našega že davnega mittelevropskega prostora in pa oba jezika širokega mednarodnega sporazumevanja. Umetnik, ki gre v tako mednarodno arena, je hkrati tudi dragocen posredovalec slovenske kulture tujim skupnostim. To misel je naglasil Bogdan Pogačnik, ki je predstavil Pregarčevo knjigo in hkrati poudaril tudi pogum avtorja, ki se je odločil za samozaložbo: ta pa ni samo tveganje, marveč še zlasti jamstvo za popolno svobodo. V italijanščini je knjigi na pot spregovoril Roberto Damiani, ki je med drugim

naglasil, kako pomanjkljiv je na teh tleh pretok medsebojnega poznavanja, in izrazito na slabšem je pri tem seveda italijanska stran, ki je vse premalo poučena ne le o sosedu, marveč kar o »sostanovalcu«. Aleksij Pregarc je zatem podal nekaj svojih krajših pesmi, iste pa je sproti recital Gianmaria Bugatto. Aplavz, ki je šel obeima, smo razumeli tudi kot aplavz Jolki Miličevi, ki je bila Pregarčeve pesmi prelila v vrhunski italijanski pesniški jezik. Kitarist Marko Feri je lepi večer požlahnil z izbranimi komornimi akordi.

Pregarčeva zbirka Jedra je že doživela nekaj predstavitev. Prva je bila na sedežu Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani, naslednja pa v Attemsovi palači v Gorici. Sredi marca bo avtor doživel še eno zelo pomembno predstavitev: to se bo zgodilo na sedežu Italijanskega kulturnega centra v Parizu.

Knjiga s slovenskimi Marijinimi legendami

Kot je znano, je katoliška Cerkev lani proglasila Marijino leto, ki se bo zaključilo 15. avgusta. V zvezi s tem potekajo ali bodo še organizirane različne pobude, vse tri slovenske škofije pa so na svojem ozemlju znamenitejši Marijine božje poti ali Mariji posvečene cerkve proglasile za uradne romarske kraje. V koprski škofiji so sem uvrščene stolnica v Kopru, bazilika na Sveti gori in cerkev na Mirenskem Gradu.

Marijinega leta se je na svoj način spomnilo tudi koprsko Ognjišče, ki je izdalo prikupno, 208 strani obsegajočo knjigo »Marija v slovenskih legendah«. Izbor legend in uvod je napisal Jože Dolenc, ilustriral pa je to publikacijo Lojze Čemažar. V uvodu med drugim beremo: »Slovenska marijanska pesem in legenda sta tako stari kot Marijino češčenje med slovenskim narodom. O zgodnjem Marijinem češčenju pa pričajo številne nje posvečene cerkve in z njimi povezane božje poti. Za mnoge od teh cerkva lahko rečemo, da so zanje dale spodbudo ravno legende (Svete Višarje, Sveta gora, Braslovče itd.)«. Legende, ki so natisnjene v knjigi koprškega Ognjišča, so v preteklosti že bile objavljene, vendar so sedaj raztresene po raznih publikacijah, pa tudi od izida knjige »Slovenske legende« v izboru Antona Medveda je prešla že vrsta desetletij. V knjigi »Marija v slovenskih legendah« so legende objavljene v glavnem v prozi, nekaj pa jih je tudi v verzih. Zastopani so naslednji avtorji: Ivan Pregelj, Janez Trdina, Josip Stritar, France Bevk, Simon Jenko, Fran Levstik, Janez Jalen, Ljubka Sorli, Joža Likovič, Stanko Vuk, Joža Lovrenčič, Bogomir Magajna, Jože Pogačnik, Jože Tomažič, Ivan Cankar in Stanko Majcen. Preseneča veliko število Marijinih legend pri Magajni in Bevku, kot vidimo, pa so vključeni v izbor še nekateri drugi primorski avtorji. Spoznamo pa lahko tudi, da se tovrstnega literarnega ustvarjanja niso sramovala nekatera prav vidna slovenska peresa, ki so v več primerih ustvarila prave bisere. Vsekakor pa drži, kar je o legendi napisal urednik Jože Dolenc: »Legenda kot posebna epična oblika obstaja že od začetka krščanstva in njegovega širjenja, pozna pa jo tudi že predkrščanska doba. V legendah se srečujemo z dvema skrajnostima: z grešnostjo in svetostjo. Grešnost vodi v trpljenje, ki je delež greha in pokora za očiščenje. Težnja po etičnem človeku dobi v legendi religiozni prizvok.« Vse to seveda velja tudi za slovenske Marijine legende, ki pa poleg tega na svoj način slavijo naše znane božje poti, kot so Brezje, Sveta gora, Svete Višarje in druge nekoliko manj znane, a prav tako pomembne ljuje za našo kulturno in versko zgodovino.

Knjigo, ki je izšla v 10.000 izvodih, je ilustriral Lojze Čemažar, ki je na področju religiozne umetnosti že ustvaril več posrečenih umetnin. Nalogo je tudi pri tej knjigi dobro opravil, saj se njegove nežno zasnovane risbe (tista na naslovnih strani je tudi kolorirana) s svojo skoraj ljudsko pripovednostjo dobro prilegajo duhovnemu sporočilu slovenskih Marijinih legend.

Sodobno kmetijstvo

Za zimsko drisko najhuje zbolijo molznice pred porodom in po njem. Sesna teleta za to bolezen niso občutljiva, starejša teleta za to bolezen zbolijo v milejši obliki. Pri obolelih molznicah se prireja mleka zmanjša za 40 do 90 odstotkov. Zaradi driske in neješčnosti živali močno shujšajo. Med okužbo in pojavom bolezenskih znamenj mine 3 do 7 dni. V večji čredi traja bolezen 3 do 5 tednov, preden ozdravijo vse živali, saj se ne okužijo vse hkrati. Lastnik opazi, da nepričakovano zboli približno do 20% živali, kmalu nato pa preostale. Iztrebki so redki kašasti ali tekoči, s primesjo sluzi temnorjave ali zelenkasto črne barve in zoprnega včasih gnilobnega vonja. V njih večkrat opazimo kri. Vzrok driske ni niti pokvarjena ali gnila krma niti hitre spremembe ali druge napake v prehrani.

24 ur pred izbruhom driske se telesna temperatura dvigne na 39,5 do 40,5 stopinj Celzija. Normalna temperatura odraslega goveda je največ 39 stopinj Celzija. Po pojavu bolezni telesna temperatura pade na normalno ali celo nižjo. Govedo je otožno, manj je, včasih povsem preneha. Boli ga trebuh, mišice mu drgetajo, pri hoji se optepla, pa tudi pokašljeuje.

V istem hlevu in istih živalih se pojava driska šele tri leta potem, ko jo živali prebole.

Smrtnost je nizka, pogine največ do 2% obolelih živali. Bolne živali moramo pre-

Zimska driska govedi

nehati krmiti s svežimi krmili ter jim zmanjšati količino močnih krmil. Pokladamo jim dobro seno, vendar ne otave. Iz lanenega semena kuhamo sluz ter ji dodamo živalsko oglje, taninsko kislino ali karbobizmut. Napajati moramo s postano ali mlačno vodo in to večkrat na dan. Še bolje pa je, če živali pijejo čaj iz hrastove skorje. Pri hujši driski kličimo veterinarja, ki bo s podkožnimi ali intravenoznimi fiziološkimi razstopinami in dodatkom glukoze živalim nadomestil izgubljeno tekočino. Zoper to bakterijsko infekcijo uporabi lahko tudi antibiotike in transfuzijo krvi.

Na novo kupljene živali morajo ostati v posebnem karantenskem hlevu vsaj 14 dni. Pred vhod v hlev položimo razkuževalno preprogo. Vse obiske je treba odkloniti. Kužne klice prenašajo živinorejci sami, mešetarji, nakupovalci in o semenjevalci. Izogibati se je treba množičnih veterinarskih preventivnih akcij, tuberkulinizacije ali odvzema krvi.

O semenjevalci morajo najprej osemniti v velikih hlevih in šele nato v manjših. Preden vstopijo, si morajo razkužiti obutev in roke in za vsak hlev uporabiti nove rokavice in svežo haljo. V okuženih hlevih je najbolje eno o semenitev izpustiti. Ni cepiva, ki bi zdravo čredo zavarovalo pred okužbo, zato naj se kmetje v času bolezni medsebojno ne obiskujejo.

Z. T.

Kontrolirana kristalizacija medu možnost za boljšo prodajo

Kristalizacija medu je naravni pojav, vendar veliko kupcev meni, da je to dokaz, da je medu primešan sladkor. Nekaterim niso všeč groba zrnca, ki nastajajo pri naravni kristalizaciji. Ta je zelo zapleten pojav, ki ga povzročajo jedra fruktoze, ki so v tekoči masi medu in se hitro množe in povzročajo kristalizacijo. Med počasi postaja moten in gost. Tudi cvetni prah in drugi tujki v medu pospešujejo kristalizacijo. Hitrost pa je zelo odvisna od sestave medu in vsebnosti sladkorjev, fruktoze in glukoze. Glukoza se pogosto znajde v prezasičenem stanju. Več kot je glukoze, bolj je med tekoč, vendar fizikalno nestabilen. Med oljne repice ima okoli 40 odstotkov glukoze in hitro kristalizira, medtem ko ima med akacije le 26 odstotkov in kristalizira redko. Nekatere vrste medu kristalizirajo, ker imajo preveč polisakaridov. Proces pa je odvisen tudi od razmerja med glukozo in vodo v medu.

Med dejavniki, ki vplivajo na kristalizacijo medu, lahko nadzorujemo le temperaturo. Optimalna temperatura za kristalizacijo medu je 14 stopinj Celzija.

Kristalizacijo lahko pospešimo tudi, če med mešamo. Točeni med kristalizira prej kot med v satju, naravna kristalizacija ne

dalje na 8. strani ■

LEV DETELA

Dunajski valček

10 za izgubljeno preteklost

Roman desetih srečanj in pričakovanj

»Tudi mi smo odpustili morilcem,« je vzkliknil duhovnik, »čeprav so nam v nadaljnjih dogodkih zgodovine skoraj povsod po svetu skušali vzeti čast ali celo življenje.«

Duhovnik je povedal, da so dogodki krvave francoske revolucije napovedovali tisto, kar se je potem s stokrat bolj krvavo in dosledno silo pripetilo v Rusiji in še marsikje drugod. Bili so resnična znamenja časa, svarilo, da bodimo pripravljeni, ker je zatoni staro časa. Bili so tudi opomin nam samim, ki smo vedno znova, čeprav zavezani krščanskim resnicam ljubezni, zasledovali sebične cilje in Evropo, ki bi lahko bila resnična zemeljska domovina Jezusa Kristusa, pretvorili v orožarno stalnega obračunavanja.

»Ali nismo krivi?« je z odločnim glasom zaklical duhovnik. »Kaj nismo sami pripravljali tistega, kar se je zgodilo v Franciji ali Rusiji? Ali nismo sokrivi za grozovitosti prve in druge svetovne vojne, za vzpone kriminalnih samozvancev Hitlerja, Stalina in drugih?«

Vendar je duhovnik poudaril, da je plemstvo tudi danes, v času, ki je vse prej kot plemenit, dolžnost in naloga, ki obvezuje. V času stiska in nemoči je namreč plemstvo šele dokazalo, da ni le ustanovitelj evropskih držav in njihov stalni zaščitnik, temveč tudi tolažnik v nesreči, posrednik in priprošnjik. Še vedno ima določeno gospodarsko ali celo politično moč in drži v svojih rokah niti številnih zvez, ki lahko lajšajo ali blažijo rane časa. Biti dobri samaritan, spoštovati in ljubiti tudi humano drugačnost, je tista velika naloga plemstva, ki je tem bolj aktualna v naši temni sodobnosti. Poleg varovanja tisočletnih

tradicij in plemenite kulture je spoštovanje do vsega življenja, ki nas obdaja, naša poglavitna dolžnost.

Z gorečim glasom je duhovnik poprosil plemenite sestre in brate v Kristusu, naj vedno slede zapovedim in zgledom krščanske vere. Tudi smrt dobrega kralja Ludvika XVI. ni bila zaman. V bistvu je izpodnesla dno krvavemu sodu revolucije in kljub trinogu Napoleonu in njegovemu ubijalnemu pohodu čez svet — tej predigri Hitlerjeve vojne blaznosti — opozorila na nečlovečnost revolucionarnih jakobincev in vprašljivo svobodoljubnost različnih libertinov.*

»Molimo za dušo pokojnega Ludvika XVI., molimo za kraljico Marijo Antonijeto, da bi njena duša našla mir in zveličanje pri Bogu! Spomnimo pa se pri naši današnji mašni daritvi tudi vseh drugih žrtev vojn in revolucij. Bog daj, da bi človeštvo našlo pot k miru in sreči!«

V velikih bakrenih svečnikih so utripali rožnati plamenčki. Oglasile so se orgle s svojo žalobno melodijo.

Stare gospe, skrite v temne kožuhe, v senci pod klobučki in pajčolan, so pobožno strmele k oltarju z Jezusom na križu in podobami svetnikov. Gospodje so pregibali kolena in nalahno pokašljavali.

Čeprav me je na trenutke spreletela misel, da sem se znašel v družbi živih mumij, ki jih je za vse večne čase že zdavnaj pokopala zgodovina, nisem želel oditi iz cerkve. Vsaka stvar v življenju ima tudi svojo drugo stran obraza. Zakaj ne bi bilo tudi na tej strani, ki ji slovenski narod skoraj nikoli ni pripadal — če odštejemo skrivnost davnih knezov iz knjige, ki so ji v stoletjih obledele črke — nekaj resnice?

Prisluškoval sem toku duhovnikovih besed in mu tu in tam v mislih pritrdil. Po drugi strani pa sem se zbal svoje navzočnosti v tej »visoki« družbi. Le kam sem na Dunaju zašel?

* Francoski revolucionarji. Po ponovnem restavracijskem prevratu so nekateri živeli v pregnanstvu v Trstu. Tu so našli zatočišče tudi nekateri sorodniki Napoleona Bonaparteja.

Kontrolirana kristalizacija...

■ nadaljevanje s 7. strani

poteka vedno pravilno, saj pri njej nastajajo različne strukture kristalov. Prav struktura kristalov pa vpliva na kakovost medu in ga včasih tudi spremeni. Kristalizacijo lahko prepreči čebelar sam in to tako, da kristalizira svoj med in pripravi tako imenovani kremasti ali pastozni med.

Ta preprost postopek obvlada le malo čebelarjev. Tekočemu medu primešamo seme, to so kristali medu, in to 5 do 10 odstotkov glede na celotno količino tekočega medu.

Ker moramo paziti, da sortni med ohranimo, primešamo vedno kristaliziran med iste vrste. Tega pa najhitreje dobimo, če tekočemu medu tiste vrste, ki ga želimo kristalizirati, dodamo 10 odstotkov kristaliziranega medu oljne repice.

Tekoči med, ki mu dodajamo seme, segrejemo na 27 stopinj C, nato dodamo seme in hkrati vso medeno maso premešamo s kuhalnico ali mešalnikom.

Nato pustimo maso počivati uro ali tri, kar je odvisno od količine, in jo nato ohladimo na 14 stopinj. Ko medena masa počiva, se izločijo zračni mehurčki, ki nastanejo med mešanjem. Med povsem kristalizira v štirih do petih dneh. Prva dva dneva še nekajkrat premešamo. Končni rezultat je kremasti med s komaj zaznavnimi kristali, tak med se lepo maže.

Pri postopku moramo paziti, da v tekočem medu ni več kot 18 odstotkov vlage. Med, ki ga dobimo s kontrolirano kristalizacijo, ima pri navadni temperaturi zelo trdno strukturo.

Z. T.

ŠPORT

ZIMSKE IGRE V RAVASCLETTU

V lepem in sončnem vremenu so bile v nedeljo, 28.2., v Ravasclettu 22. zimske športne igre v organizaciji Slovenskega planinskega društva iz Trsta. Vpisanih je bilo nad 170 smučarjev in smučark, nastopilo jih je nad 130. Nastopali so v 18 kategorijah. V kategoriji baby sprint deklice je zmagala Katja Kulot. V deški konkurenci pa Tibor Drasič. V kategoriji miške je zmagala Tanja Pitacco, med miški se je prvi uvrstil Borut Plesničar. Valentina Šuber je bila prva v kategoriji deklice, pri dečkih pa Kristjan Volpi.

Med naraščajnicami je bila prva Tamara Lipovec, najboljši čas med naraščajniki pa je zabeležil David Tavčer. Med mladinkami je bila prva Valentina Fachin, pri mladincih pa je zmagal Erik Vodopivec. Med članicami je bila najboljša Ivana Gerdol, pri članih pa Igor Vodopivec. Nataša Volpi je bila najboljša med damami, Boris Baša je bil prvi pri amaterjih, pri veteranih pa je bil najboljši Umberto Zerjal.

Absolutna lestvica v ženski kategoriji: najboljša Valentina Fachin 55''8. Druga je bila Jasmina Rudež, tretja pa Valentina Šuber. Absolutni zmagovalec v moški konkurenci je bil Erik Vodopivec, ki je progo presmučal v 47''3. Drugi je bil Aleksander Zezlina, tretji pa Igor Vodopivec. Na lestvici društev je bilo prvo Slovensko planinsko društvo Trst, drugo je Mladina iz Križa, tretje je bilo Slovensko planinsko društvo z Gorice.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart. Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Pokal prijateljstva

V Podkloštru na Koroškem je bilo 28.2. v odličnih smučarskih pogojih množično tekmovanje za tretji prehodni pokal prijateljstva treh dežel v organizaciji smučarskega kluba Devin in smučarskega kluba Snežnik iz Ilirske Bistrice. Vpisanih je bilo 337 tekmovalcev, na štartu pa se je javilo 257 smučarjev in smučark.

V kategoriji mlajši cicibani sta bila prva Katja Štrukelj in Rok Vogrič iz Portoroža. Med cicibani sta bila prva Nataša Frank (Snežnik) in Aleš Sirca (Sežana). Med mlajšimi pionirkami in pionirji sta se uvrstila na prvi mesti Janja Franca (Koper) in Matevž Čuš (Sežana). Danica Poročnik (Snežnik) je bila prva med damami, med veterani pa Fidelij Bergant (Snežnik). Med pionirkami se je uvrstila na prvo mesto Gabrijela Pieri (Devin), med pionirji pa Primož Čuš — Sežana. Med starejšimi člani se je najboljšo uveljavil Miran Loparič — Sežana.

Med mlajšimi mladinkami je bila prva Tejka Pogačnik (Portorož). Med mlajšimi mladinci pa Rok Pogačnik (Portorož). Sara Bensi (Devin) je bila najboljša med mladinkami. Med mladinci je bil prvi Vlado Bengijev (Koper). Med članicami je bila najboljša Ani Wiegele iz Zahomca. Marko Ribnikar (Sežana) se je uveljavil med člani in dosegel najboljši absolutni čas.

Smučarski klub Snežnik je dosegel prvo mesto na društveni lestvici, drugi je bil Portorož, tretji Sežana, četrto društvo pa Devin. Sledijo Koper, Postojna, Zahomc in Breg.

—O—

V Italiji se nadaljuje ostra polemika med socialisti in komunisti zaradi vloge, ki jo je imel Togliatti pri Stalinovih čistkah. Socialisti očitajo komunistom, da še niso poskrbeli za rehabilitacijo italijanskih žrtev Stalinovih čistk, pri katerih je baje aktivno sodeloval tudi Togliatti.

Začel sem se ozirati po cerkvi, čeprav nisem pričakoval, da bi srečal kak znan obraz. Zato sem tem bolj ostrmel, ko sem zagledal temno, visoko postavlo Ane Marije, ki je stala v levem cerkvenem kotu ob velikem stebri, kot da je prepozno in le začasno stopila v cerkev.

Ves čas mojega tokratnega bivanja na Dunaju nisem utegnil pomisliti na mojo znanko in njenega očeta, čeprav bi se po mojem lepem zadnjem obisku spodobilo, da bi ju obiskal, oziroma jima vsaj telefoniral.

Zdaj sem takoj vedel, da se bom po svoji stari navadi moral spet opravičiti s poklicno preobremenjenostjo.

Ali mi bo to sploh še verjela? Vedno znova me namreč zaloti pri istem izgovoru! Toda ta izgovor je bržkone tudi resnica!

Duhovnik je z zamolklim glasom bral mašo zadušnico za francoskim kraljem Ludvikom XVI. Na dunajski Ludvikov trg je padal vedno bolj gost sneg. V rumenkasti svečavi so zbrani plemiči učinkovali s posebno izrazitostjo. Utripajoča svetloba je metala dolge sence po cerkveni ladji; plesala je po obrazih vernikov, po dragocenih kožuhih, po krajcih in trakovih klobukov, po vezanih črnih rokavicah, bleščečih šolenčkih, svili in tančicah. Odsev sveč je barval lica prisotnih oseb v čudni prsteni svetlobi. Čeprav so sveče pri oltarju izčrtale vse cerkvene predmete do zadnjih podrobnosti, je bogoslužje preveval občutek tesnobe.

Podoba je bila, da sem se po nepotrebnem pojavil v nekakšnem zarotniškem polkrogu, ki ga je z rdečo kredo potegnila okrog Ludvikove cerkvice zgodovina. Sredi najhujše zime sem se znašel v začaranem risu nedoumljive preteklosti. Kot v sanjah, ko se nerazumljivi dogodki odvijajo s klopčiča podzavesti kot v gledališču iz senc, so sveče izrisavale na zveržen način podobo minulega svetá, ki mu nisem mogel pripadati.

Le zakaj me je svoje dni tako očarljivo privlačeval vedno zaklenjeni grad ob Dravi? Zakaj se nisem mogel v tuji deželi izogniti svojvrstnemu pogledu Ane Marije? Kadar je nagnila

glavo na mikaven način in se mi nasmejala s svojimi izrazitimi očmi, ji nisem mogel umakniti pogleda.

Nekaj, kar morda ni bilo razumno, me je vezalo na te drugačne usode, ki nam v preteklosti niso vedno prizanašale. Čeprav mi je Sternberg vedno dopovedoval svojo naklonjenost do slovenstva, me namreč ni popolnoma prepričal.

Morda je grofovo dopovedovanje bilo le zvijačnost ali lovakost, opravičevalna poteza ob tolikih krivicah, ki jih je tuje plemstvo prizadejalo slovenskemu narodu. Nas morda niso prav tako kot Turki in kobilice mučili tudi graščaki? Komu so se tlačani uprli v kmečkih uporih? Turkom in speči vojski kralja Matjaža pod koroško Peco? Med nami je zijala razpoka neurejenega in nerazrešenega, ki me je porivala v negotovost, tesnobo in zmedo.

Na trenutke so nas sunki vetra, ki se je zaletaval v cerkvene line, opozorili na zimski ples nad Dunajem. V vetru in pod težo na novo zapadlega snega se je zibalo in šibilo drevje v bližnjem parku. Tri vrane so krožile nad Ludvikovim trgom. Bile so črna prisposoda zime, ki je krakala v podonavski čas in prostor.

Duhovnik je na tih, a vseeno svečan način bral mašo za umrle prednike. Molitve in priprošnje so donele k Bogu, Mariji in svetnikom. Gospe so polslišno premikale ustnice v globoki zbranosti, gospodje so listali po mašnih molitvenikih in s priprtimi očmi sledili bogoslužju.

Že sem postajal nestrpen, saj mi je misel vedno bolj silila k Ani Mariji, ki sem jo želel ogovoriti. Čeprav sem se skušal vedno znova poglobiti v molitev, me je njena prisotnost vznemirila in pretresla. Nekako mi ni bilo prav, da se bova spet srečala, zakaj bal sem se nadaljnjih pogovorov z družino Sternberg.

Potem pa je že sledil blagoslov. Orgle so slovesno pele o večnosti. Sveče so migotale v vetru, ki je planil v cerkvico, ko so prvi odhajajoči odprli vrata.

(Dalje)